

Stanovisko

hlavnej kontrolórky k návrhu rozpočtu obce Hrachovo na roky 2026-2028

Ustanovenie § 18f, odsek 1, písmeno c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len v z.n.p.) ukladá hlavnému kontrolórovi vypracovať odborné stanovisko k návrhu rozpočtu obce pred jeho schválením v zastupiteľstve obce. V súlade s citovaným ustanovením hlavný kontrolór obce

p r e d k l a d á m

odborné stanovisko k návrhu rozpočtu obce Hrachovo na rok 2026

Odborné stanovisko k návrhu rozpočtu obce na rok 2026 (ďalej len „odborné stanovisko“) bolo spracované na základe predloženého návrhu viacročného rozpočtu obce Hrachovo na roky 2026 – 2028, ktorý bol spracovaný v súlade s § 9 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p.

V zmysle čl. 9 ods. 1 ústavného zákona č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti sú subjekty verejnej správy povinné zostavovať svoj rozpočet najmenej na tri rozpočtové roky, pričom súčasťou návrhu rozpočtu je aj schválený rozpočet na bežný rozpočtový rok, údaje o očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka a údaje o skutočnom plnení rozpočtu za predchádzajúce dva rozpočtové roky. Subjekty verejnej správy zohľadňujú pri zostavení svojho rozpočtu prognózy zverejnené ministerstvom financií SR.

A. VÝCHODISKÁ SPRACOVANIA ODBORNÉHO STANOVISKA

Pri spracovaní odborného stanoviska som vychádzala z posúdenia predloženého návrhu viacročného rozpočtu obce na roky 2026 – 2028 (ďalej len „návrh rozpočtu“) z dvoch hľadísk:

1. Zákonnosť predloženého návrhu rozpočtu

1.1. Súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi

Návrh rozpočtu bol spracovaný v súlade so zákonom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p. a zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p. a ústavného zákona č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti.

Návrh rozpočtu zohľadňuje aj ustanovenia zákonov:

- č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálny odpad a drobné stavebné odpady v z.n.p.
- č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p.
- č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v z.n.p. a ostatné súvisiace právne normy.

1.2. Súlad so všeobecne záväznými nariadeniami obce

Návrh rozpočtu bol spracovaný v súlade so všeobecne záväzným nariadením obce o dani z nehnuteľností, za psa a poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady.

1.3. Informačná povinnosť obce

V zmysle § 9 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v z. n. p. je rozpočet obce pred schválením zverejnený najmenej 15 dní, spôsobom v obci obvyklým, aby sa k nemu mohli obyvatelia obce vyjadriť.

2. Metodická správnosť predloženého návrhu rozpočtu

Návrh rozpočtu bol spracovaný podľa rozpočtovej klasifikácie v súlade s Opatrením MF SR č. MF/010175/2004-42, ktorým sa ustanovuje druhová, organizačná a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie v z.n.p., ktorá je záväzná pri zostavovaní rozpočtov územnej samosprávy.

B. VÝCHODISKÁ TVORBY NÁVRHU ROZPOČTU

Pri zostavovaní návrhu rozpočtu na rok 2026 sa vychádzalo predovšetkým z predpokladaného hospodárenia obce za rok 2025 a tiež z predpokladaného vývoja príjmov v roku 2026.

Návrh je zameraný na posúdenie súladu návrhu rozpočtu so zákonom o rozpočtových pravidlách, zásadami na zostavenie rozpočtu, na identifikáciu rizík a rezerv plnenia rozpočtových príjmov a rozpočtových výdavkov, ako aj hospodárnosť a efektívnosť rozpočtovaných finančných prostriedkov.

Návrh štátneho rozpočtu 2026 - 2028 schválila vláda na svojom rokovaní dňa 10.10.2025. V roku 2026 by mal deficit verejných financií klesnúť na 4,1 % HDP, a to vďaka konsolidačnému balíku v objeme 2,7 miliárd €. Návrh však počíta s tým, že aj napriek plánovaným úsporám bude verejný dlh Slovenska naďalej rásť a na dosiahnutie cieľov do ku 2028 budú potrebné ďalšie úsporné opatrenia. Tretí konsolidačný balíček, ktorého cieľom je znížiť deficit sužujúci štátny rozpočet, obsahuje komplexný súbor opatrení na zameraných najmä na zvýšenie príjmov štátu. Patrí sem zvýšenie zdravotných odvodov zamestnancov, ako aj výrazné zmeny pre živnostníkov, zdanenie vyššie príjmových jednotlivcov. Napriek tomu bude verejný dlh narastať. Zadlžený štát bude mať nižšiu schopnosť efektívne pomôcť samosprávam.

C. TVORBA NÁVRHU ROZPOČTU

Návrh rozpočtu je spracovaný podľa zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p. v členení podľa §9 ods. 1 citovaného zákona na:

- a) rozpočet na príslušný rozpočtový rok – rok 2026,
- b) rozpočet na rok nasledujúci po príslušnom rozpočtovom roku - rok 2027,
- c) rozpočet na rok nasledujúci po roku, na ktorý sa zostavuje rozpočet podľa písmena b) – rok 2028.

Viacročný rozpočet na roky 2026 – 2028 je zostavený v rovnakom členení, v akom sa zostavuje rozpočet obce na príslušný rozpočtový rok. Rozpočet obce na rok 2026 je záväzný, rozpočty na roky 2027 a 2028 nie sú záväzné, majú len orientačný charakter, ich ukazovatele sa spresňujú v ďalších rozpočtových rokoch.

Predkladaný návrh viacročného rozpočtu obce na roky 2026 – 2028 sa v súlade s § 10 ods. 3 až 7 zákona č.583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p. vnútorne člení na:

- a) bežný rozpočet, t.j. bežné príjmy a bežné výdavky,
- b) kapitálový rozpočet, t.j. kapitálové príjmy a kapitálové výdavky,
- c) finančné operácie.

Vo viacročnom rozpočte na roky 2026 – 2028 sú vyjadrené aj finančné vzťahy k štátnemu rozpočtu v rámci financovania prenesených kompetencií štátu. Od 1.1.2025 sú materské školy, tak ako základné školy financované prostredníctvom normatívnych finančných prostriedkov.

D. ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA NÁVRHU ROZPOČTU

Návrh rozpočtu obce Hrachovo na roky 2026-2028 je zostavený v súlade s ustanoveniami § 9 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy ako viacročný rozpočet na uvedené obdobie, pričom obsahuje údaje o plnení rozpočtu za predchádzajúce roky, a pri jeho zostavovaní bola v súlade s ustanovením § 4 ods. 7 uvedeného zákona uplatnená rozpočtová klasifikácia na úrovni hlavnej kategórie ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie stanovenej opatrením MF SR.

Na schválenie je predložený návrh viacročného rozpočtu obce na roky 2026 – 2028:

Rozpočet celkom:

Rozpočtové roky	2025	2026	2027
Príjmy celkom	1 552 020,00	1 467 160,00	1 467 160,00
Výdavky celkom	1 552 020,00	1 467 160,00	1 467 160,00
Hospodárenie obce prebytok-schodok rozpočtu	0	0	0

v členení:

Bežný rozpočet

Rozpočtové roky	2026	2027	2028
Príjmy celkom	1 462 020,00	1 467 160,00	1 467 160,00
z toho: obec	1 418 120,00	1 423 260,00	1 423 260,00
školsťvo	43 900,00	43 900,00	43 900,00
Výdavky celkom	1 462 020,00	1 467 160,00	1 467 160,00
z toho: obec	313 824,00	318 824,00	318 824,00
školsťvo	1 148 196,00	1 148 336,00	1 148 336,00
Hospodárenie obce prebytok-schodok rozpočtu	0	0	0

Kapitálový rozpočet

Rozpočtové roky	2026	2027	2028
Príjmy celkom	0	0	0
Výdavky celkom	90 000,00	0	0
Hospodárenie obce prebytok-schodok rozpočtu	0	0	0

Finančné operácie

Rozpočtové roky	2026	2027	2028
Príjmy finančné operácie celkom	90 000,00	0	0
Výdavkové finančné operácie celkom	0	0	0
Hospodárenie obce prebytok-schodok rozpočtu	0	0	0

Z uvedeného prehľadu je zrejmé, že predkladaný návrh rozpočtu na rok 2026 je zostavený ako vyrovnaný bežný rozpočet, kapitálový rozpočet je krytý príjmami z finančných operácií, čo je v súlade s § 10, ods. 7 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p. Predpokladaný návrh rozpočtu bežných výdavkov zohľadňuje nevyhnutné výdavky na zabezpečenie činnosti obecnej samosprávy a školstva. Kapitálové výdavky predpokladajú čerpanie na cestnej doprave - realizácia cesty a chodníka v lokalite IBV Hrachovo na ulici Nová a nakladanie s odpadovými vodami - výmena cisternovej nástavby na fekálnom vozidle.

Návrh rozpočtu obce na rok 2026 je zostavený ako vyrovnaný.

Navrhovaný rozpočet je pripravený tak, aby minimalizoval možnú mieru rizík, ktoré majú vplyv na plnenie rozpočtu, ale aby bola zabezpečená komplexná udržateľnosť a konzistentnosť navrhovaného rozpočtu bude nevyhnutné zodpovedne pristupovať k plneniu bežných príjmov ako aj k čerpaniu prostriedkov v súlade s jednotlivými zámermi a cieľmi zo strany všetkých subjektov, ktoré na rozpočte participujú.

Udržanie rozpočtu v reálnych podmienkach je totiž predpokladom a východiskom k splneniu cieľov aj viacročného rozpočtu.

Odporúčam dôrazne dodržiavať rozpočtovú rovnováhu nielen na úrovni obce, ale aj ostatných subjektov zapojených do rozpočtového procesu a pri hrozbe neplnenia príjmov v plánovanej výške vykonať konsolidáciu výdavkov.

Preskúmaním predloženého návrhu rozpočtu na roky 2026 – 2028 konštatujem, že je spracovaný transparentne, zohľadňuje súčasnú ekonomickú situáciu obce Hrachovo a že je zostavený v súlade s § 9 a § 10 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Predložený návrh rozpočtu pokladám za reálny a udržateľný.

Viacročný rozpočet na roky 2027-2028 má len informatívny charakter, nie je pre obec záväzný.

Návrh rozpočtu bol verejne prístupnený v obci spôsobom obvyklým v zákonom stanovenej lehote, t.j. 15 dní pred schválením v súlade s § 9 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

Na základe uvedených skutočností v stanovisku odporúčam obecnému zastupiteľstvu obce Hrachovo zohľadniť odporúčania hlavnej kontrolórky obce na eliminovanie rizík a po ich akceptovaní a osvojení **odporúčam obecnému zastupiteľstvu rozpočet obce Hrachovo na rok 2026 schváliť a rozpočet obce Hrachovo na roky 2027-2028 zobrať na vedomie.**

V Hrachove, 5.11.2025

Ing. Jana Harandzová
hlavná kontrolórka obce